

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Epistolai tu hagiū Isidōru tu Pēlusiōtu

Isidorus <Pelusiota>

Parisiis, 1585

De Basilio & Chrysostomo, duobus Cæsariis, Aëtio & Aërio, Cap. 3.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71898)

Solem & Lunam navigia esse dicentes, morientium animas à materia ad lucē traducētia. Nec verò hæc nuda coniectura ductus ita interpretor, sed grauissima Epiphaniij auctoritate nixus, qui hæref. 66. de Manete verba faciens, *πλοῖα γὰρ*, inquit, *ἡτοι πορῆμαί εἶναι λέγει τὰς δύο φασῆρας*. Deportari enim nugaratur Manes animas à Sole & Luna in beatorum regionē. Sed prosequamur quæ de Theodorito supersunt. Lib. 3. in hæref. Nicolaitarum, etsi cur *ὑποβιβάζουσι τὸ δόξαν*, improbem non habeo, tamē in eam sententiam propensior sum, ut *ὑποβιβάζουσι* legam, *ὑποβιβάζουσι τὸ δόξαν*. Lib. 4. in hæref. Arrij, rectè vertit interpres, Cum venter ad egerendū vrgeret. Neque enim dubitandū est, quin in Græco pro *ἐπιχύσις* scribendum sit *ἐπιγύσις*, quemadmodum & pag. seq. vers. ult. *ὡς* pro *ὡδὲ*. At in hæresi Eunomiana, in his verbis, Zelum quidem prædicant, Græci codicis mendam imposturam fecit interpreti. Nam pro *κρηρότησι* legendum *κρηρότησι*. i. occultant, dissimulant. Infrà tamen idē rectè legit *μύσις*, non *μύσις*. Non longo interuallo, in Pflatyrianorum hæresi, græca interpunctionis vitium in fraudem interpretem induxit. Sic enim legendum est, Pater Deus semper, &c. Contendebant enim Pflatyriani, Patrem semper Patrē fuisse, etiam priusquam genuisset. De quo præter Socratem vide Niceph. lib. 12. cap. 31. Iam in Apollinarij hæresi, *νομῆς* vocabulū. i. distributionis, ut Heruetus transfert, mihi suspectum est: atque haud scio an commodius fuerit, *πυλῆς*. Quod tamen non nisi coniecturæ loco haberi velim. In Audianorum hæresi, meliùs vertit interpres, Prætexunt autem se fugere. Mendosè enim legitur in Græco *σκήπτονται*, pro *σκήπτονται*. Sicque etiam, vbi de Nestorio agitur, rectè idem legit *ἀνεξίχυστος*, nō *ἀνεξίχυστος*, ut corruptè habetur in græco. In vltima hæresi, quæ est Eutychetis, pro *ἐκνήσει*, quod nullo modo quadrat, lego *ἐκνήσει*, donec commodius aliquod verbum occurrerit. Heruetus, affixit, transfert.

In Proemio Epiomes diuin. dogmat. cum de iis loquitur, quibus præclare cessit in morbus in incidisse, his verbis vitur? *καὶ τῶν ἀμαρτῶν ἐπιηλείκοντο τὴν ἀπαλλαγῶν*, &c. Viderit tamen Lector, nym sit legendum pro *ἀμαρτῶν*, *ἀμαρτῶν*. Neque enim ægrotantium est molestiarum & acerbatarum depulsionem polliceri, sed vitiorum. Cap. de Diabolo, rectè vertit interpres, Punit autem diabolus. In græco enim non est dubium quin *κατάξει* non veniat à verbo *κατάγω*, sed à *κατάβηναι*. i. frango. At infrà, Cap. Quod Christus perfectam humanam naturam susceperit, in his verbis, annunciat orbi terrarū, quod fuit expectatio, emendatius, ut opinor, erit, si pro, floruit, ponamus, aduenit, & in græco pro *ῥώθησι*, *ῥώθησι*. i. *ἐπλήρωθή*, *ἀπλήρωθη*. Vult enim dicere, Deum quod promiserat, tandem præstitisse. Aliquantò post, in Cap. Quod idem sit bonus & iustus, in græco corruptè legitur *φόνον*, pro *φόνον*, quod etiam animaduertit Heruetus, quemadmodum & cap. seq. rectè legit, *ταύτη κηρύττειν*, non *ταύτης*, ut in codice excuso. Capite de Resurrex. nō rectè mihi exponere videtur hæc verba, *ἀνωθεν σώσις*, quæ sit è supernis restitutio. Vertendum enim potiùs erat, repetita statio. *ἀνωθεν* enim hoc loco nil aliud significat, quàm denud. Non longè post, in his verbis, *ὡς ἀδύατον πωπελῶς τὸνδε τὸν βίον ἐξέβαλον*, apertissimus erit sensus, si post *πωπελῶς* addamus *μετὰ*. Ait enim Theodoritus, eos omnes, qui corporum resurrectionem minimè admiserunt, ea ratione ductos fuisse, quòd eam post hanc vitam prorsus impossibilem esse censerent.

De BASILIO & CHRYSOSTOMO, duobus Casariis,
Aëtio & Aëtio. CAP. III.

ERASMVS

ERASMVS & Brixius ac plerique alij Basilium Magnum & Ioannem Chry-
 softomum eadem tempestate floruisse, maximamque familiaritatem inter se
 coluisse idcirco putant, quod videant in pulcherrimis illis Chrysoftomi de Sa-
 cerdotio libris loquentem induci Basilium, singularisque necessitudinis, quæ
 ei cum Chrysoftomo intercessit, illustrem atque honorificam mentionem fieri.
 Quam tamen opinionem falsam esse perspicue constat, vel ex ipsis libris, à qui-
 bus in eam sententiam inducti sunt. Nam cum Chrysoftomus Basilium eum,
 cum quo colloquitur, fuga se subduxisse queratur, cum interim ipse ad Eccle-
 siæ gubernacula raptus est, quis est in Ecclesiasticæ historiæ monumentis tam
 rudis ac peregrinus, quin statim animaduertat id nullo modo conuenire posse
 Casariensi Basilio, qui plurimis annis ante Chrysoftomum ad huiusmodi digni-
 tatem prouectus est, hoc est, imperante Valente: in partem errorem Nicepho-
 rum quoque incidisse video, qui lib. 12. cap. 44. Cæsarium, qui Theodosij Magni
 tempore Magistri potestatem in Imperiali aula obtinebat, Gregorij Theologi
 fratrem fuisse scribit: cum tamen certum sit, Cæsarium illum Nazianzeni ger-
 manum superstitionibus adhuc parentibus extremum vitæ diem obiisse, hoc est,
 vel Iuliano apostata adhuc imperante, vel certè mox ab eius interitu. Quin ne
 hoc quidem mihi verisimile videtur huius Cæsarij Nazianzeni esse quæstiones
 illas Theologicas, quas D. Pontacus in sua Chronologia penes se esse ait. Nam
 si præter Medicinæ scientiam, quam in Iuliani Augusti aula profitebatur, tantum
 insuper in diuinarum litterarum doctrina profecisset, vt etiam in eo genere
 monumentum eruditionis posteritati relinqueret, sanè Gregorius in ea Ora-
 tione qua funus eius ornat, inter cæteras laudes, quas in eum congerit, hanc,
 vt opinor, minimè omisisset. Tantum autem abest, vt quicquam tale ipsi tri-
 buat, vt etiam in Epistolis acriter & acerbè eum insectetur, vt mundi illecebris
 prorsus delinitum atque irretitum. Sed & in eodem libro Pontacum ob nomi-
 num similitudinem lapsum esse non dubito, cum Aërium dictum esse Atheum
 ait, cum id constanter ab Historicis sacris Aëtio tribuatur, quemadmodum item
 illud, quod eodem loco Eunomium Aërij Notarium fuisse commemorat: qui
 tamen non Aërij, sed Aëtij Notarius fuit. Quanquam etiam, vbi de Eunomio
 agitur, grauiores ipsius errores ex authoribus Grecis afferri debuerunt. Verum
 vt ad Aërium redeam, permirum sanè mihi visum est, quod Ioannes Damascenus
 in libello de Hæresib. de eo tanquam adhuc viuo verba facit, cum tamen
 inter Epiphanium, qui ipsius quoque errores litteris prodidit, & Damascenum
 aliquot secula intercesserint. Quæ res in eam me opinionem adduxisset, libel-
 lum illum antiquioris cuiusdam scriptoris esse, nisi postea mentionem quoque
 Iconoclastarum faceret, aliorumque Hæreticorum, qui Damasceni ætate exi-
 titerunt. Quonam ergo pacto hic nodus explicari queat, non satis perspicio,
 nisi quis fortasè Hæreticum eum adhuc viuere dicat, cuius error nondum
 extinctus sit.

ANTONII MELISSA multis locis restituta & emendata.

CAP. I. III.

EXTA T præclarum opus Antonij Monachi, ex variis authoribus tam factis
 quam prophanis cõcinnatū, quod Melissa inscribitur. Id ego nuper cum in
 manus sumplissem, multa inter legendū se obtulerūt, partim exemplaris Greci
 vitio deprauata, partim etiā ob concisas atq; à suo corpore diuulsas sententias,

A 5j